

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5099/2023
30.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужилаца АА из ..., чији пуномоћник Станимир Виденов, адвокат из ..., као правни следбеник пок. ББ, бившег из ..., против тужене „Електропривреде Србије“ ЈП Београд, огранак ХЕ „Ђердап“, Кладово, као правног следбеника привредног друштва „Хидроелектране Ђердап“ д.о.о. Кладово, Сектор за одржавање приобаља у Београду, чији је пуномоћник Александар Будаљић, адвокат у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5905/20 од 03.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 30.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5905/20 од 03.02.2021. године.

ОДБИЈА СЕ се као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 1777/10 од 21.12.2016. године, исправљеном решењем од 12.05.2017. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев правног следбеника тужиоца којим је тражено да се обавезе тужени да правном следбенику тужиоца АА на име накнаде штете због изгубљене зараде услед немогућности пољопривредне обраде земљишта на КП .. КО ..., уписане у лист непокретности број .. КО ..., потес ..., њива 3. класе, површине 47 ари 65 м², за период од 9.3.2000. године, исплати износ од 2.970.347,00 динара, са законском затезном каматом од 9.12.2014. године до исплате, као и на име накнаде штете због трајне деградације земљишта на означеној катастарској парцели исплати 2.970.347,00 динара са затезном каматом од 09.12.2014. године до исплате. Ставом другим изреке констатовано је да је тужба правног следбеника ВВ из ... повучена, док је ставом трећим одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 5905/20 од 03.02.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца АА и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке, као и у ставу трећем изреке у односу на тужиоца АА.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

У одговору на ревизију тужени је оспорио ревизијске наводе и предложио да Врховни касациони суд одбије ревизију као неосновану. Трошкове је опредељено тражио за састав одговора на ревизију и судске таксе.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 399. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 125/04... 111/09), који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП-а („Службени гласник РС“, бр. 72/11) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепена одлука неразумљива, нејасна и противречна и захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, пок. ББ, чији је правни следбеник тужилац АА, је носилац права коришћења њиве ..., која се налази на кат. парцели бр. .. уписане у ЗКУЛ .. КО ..., површине 48 ари 61 м², а која парцела је означена као њива и налази се у небрањеном алуливијалном подручју, формираном на левој обали Дунава, између одбрамбеног насипа и водотока Дунава. Услед изградње Хидроелектране „Ђердап 1“ 1972. године дошло је до успоравања тока Дунава код Великосеоског рита, приобалног дела Вишњице и Форланда у Крњачи, а водоток Дунава је довео до повишења нивоа подземних и површинских вода које, између осталих подручја, угрожавају и подручје Форланда у Крњачи. Наведено подручје на којем се налази предметна парцела било је угрожено подземним и површинским водама Дунава и пре изградње Хидроелектране „Ђердап 1“, али је након изградње хидроелектране 1972. године дошло до евидентног продуженог трајања угрожености у односу на угроженост која би се јавила и у природном стању, те допринос Хидроелектране „Ђердап 1“ у укупној угрожености предметне парцеле високим нивоима подземних и површинских вода Дунава износи 18 %.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да изградња Хидроелектране „Ђердап 1“ и повећана изложеност подземним водама није довела до трајне деградације предметне парцеле, јер се под трајном деградацијом земљишта подразумева трајно умањење квалитета и бонитета земљишта због повећаног процента влажења, и то како површинским, тако и подземним водама, а што се не може утврдити без детаљне педолошке анализе земљишта од стране одговарајућег стручњака, која анализа у приобалном делу Дунава није урађена, нити је од парничних странака предложена. Такође, нижестепени судови закључују да тужилац није доказао да се бавио пољопривредном производњом у спорном периоду, нити да има регистровано пољопривредно газдинство, а само власништво над земљиштем не представља доказ да неко остварује зараду обрадом истог, односно да трпи штету због изгубљене зараде.

Ревидент оспорава материјалноправне закључке нижестепених судова. Указује да је вештачењем утврђено да је због изградње Хидроелектране „Ђердап 1“ степен угрожености предметног земљишта због пораста нивоа вода 18%, те да је у истом проценту изазвана и деградација земљишта, али да судови ни у том делу нису досудили штету тужиоцу. Наводи друге одлуке нижестепених судова у којима су на основу истоврсног чињеничног и правног основа, усвајани тужбени захтеви и тужени обавезиван да тужиоцима накнади штету по истом принципу на ком је заснована и предметна тужба.

Ревизија тужиоца није основана. Нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право на основу ког су одбили тужбени захтев.

Нису основани ревизијски наводи да су нижестепени судови донели погрешан материјалноправни закључак јер нису узели у обзир утврђени проценат доприноса Хидроелектране „Ђердап 1“ на плављење предметног земљишта и његову деградацију. Наиме, нижестепени судови јесу утврдили да је изградњом Хидроелектране „Ђердап 1“ дошло до успоравања тока Дунава код Великосеоског рита, приобалног дела Вишњице и Форланда у Крњачи, који успорен водоток Дунава је довео до повишења нивоа подземних и површинских вода које, између осталих подручја, угрожавају и подручје Форланда у Крњачи. Међутим, на тужиоцу је био терет доказивања да је наведено стање довело до трајне деградације предметне парцеле, што он није доказао будући да није предложена педолошка анализа земљишта од стране одговарајућег стручњака, која анализа иначе није рађена у приобалном делу Дунава. Закључје се, дакле, да током поступка није доказана узрочно - последична веза између изградње Хидроелектране „Ђердап 1“ и деградације земљишта тужиоца, што је нарочито битно због чињенице да се парцела тужиоца налази у небраћеном алувијалном подручју, формираном на левој обали Дунава, те да су на плављење читавог подручја доминатно утицали природни фактори, на шта указује податак да је наведено подручје било угрожено подземним и површинским водама Дунава и пре изградње хидроелектране.

Такође, када се ради о тужбеном захтеву за накнаду изгубљене зараде услед немогућности пољопривредне обраде земљишта, тужилац није доказао да се ради о добитку који се могао основано очекивати према редовном току ствари или посебним околностима, а чије остварење је спречено штетниковом радњом. Правилност наведеног закључка се заснива на утврђеној чињеници да се пољопривредном производњом на наведеној парцели бавио пок. отац тужиоца, док тужилац за период за који потражује накнаду штете на име измакле користи, није доказао да се бавио пољопривредом, било као регистрованом, било или фактичком делатношћу. Само позивање да је услед плављања пољопривредног земљишта које је према исказу тужиоца обрађивано до 1976. године, дошло до штете у виду измакле користи и у утуженом периоду од 2000. године до 2014. године, није довољно за утврђење битних елемената, и то како одговорности туженог о којима је напред било речи, тако и процени висине штете.

Стога, правилно су нижестепени судови применили одредбе члана 154. став 1. и 189. став 3. Закона о облигационим односима, на основу којих су утврдили да је тужбени захтев за накнаду штете неоснован.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом члана 405. став 1. ЗПП-а.

Применом одредбе члана 150. став 1 Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, јер трошкови настали поводом одговора на ревизију нису нужни ради одлучивања о ревизији.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић